

О. ОСТАПЕНКО**ОСНОВНІ НОВОВВЕДЕННЯ НМТ-2023**

Запровадження зовнішнього незалежного оцінювання – це одна з небагатьох реформ, яка була розпочата, доведена до логічного завершення та втілена в життя. Проте, через російську агресію та введення в Україні воєнного стану, реалізувати процедуру ЗНО стало неможливо. У 2022 році в надзвичайно короткий термін Міністерством освіти і науки України, Українським центром оцінювання якості освіти спільно із закордонними освітніми організаціями, враховуючи максимально безпекову ситуацію для вступників, ЗНО було адаптовано та апробовано національний мультипредметний тест, – особливий формат вступних випробувань, результати якого уже другий рік поспіль потрібно отримати абітурієнтам для вступу до закладів вищої освіти.

Спільне напрацювання Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України, Міністерства освіти в науки України, Українського центру оцінювання якості освіти, а також активних представників батьківської й освітянської спільнот дозволить провести НМТ цього року безпечно, організовано та результативно.

Що залишилося незмінним у процедурі проведення національного мультипредметного тесту?

Брати участь у НМТ можуть особи, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти у 2023 році (до цієї категорії належать випускники старшої школи, а також учні та студенти закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти), або вже здобули її (випускники минулих років).

Перевагою НМТ, безперечно, є складання тестування в один день, що суттєво зменшує безпекові ризики учасників (час на перебування в тимчасовому екзаменаційному центрі, доїзд), спрощує логістику організації, скорочує витрати держави та учасників. Цього року і обов'язкова, і додаткова частина тесту будуть складені учасниками в один день.

Як і в минулому році, НМТ відбуватиметься в

спеціально обладнаних комп'ютерних аудиторіях закладів освіти – тимчасових екзаменаційних центрах, створених у населених пунктах як в Україні, так і за її межами. Це будуть заклади освіти, де відповідним чином буде обладнано окремі класи/аудиторії з комп'ютерною технікою, апаратне та програмне забезпечення якої буде відповідати певним вимогам. Тестування призупинятимуть під час повітряних тривог і продовжуватимуть лише після повернення учасників і працівників ТЕЦ із укриттів.

Після завершення виконання всіх завдань НМТ кожен учасник отримає інформацію про кількість тестових балів за кожний блок. Для конкурсного відбору будуть використовувати результати виконання кожного блоку, переведені в шкалу 100-200 балів. Таблиці переведення Міністерство освіти і науки затвердить завчасно. Отже, одразу після тестування учасник знатиме не тільки кількість набраних ним тестових балів, а й зорієнтується в тому, якими є його результати для вступу. Для всіх спеціальностей буде встановлено коефіцієнти до результатів кожного блоку НМТ. Інформація про значення цих коефіцієнтів міститиметься в Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році.

На разі, передбачено проведення двох сесій НМТ: основної і додаткової, які будуть відбуватись у дві зміни. Основна сесія проходитиме в червні, додаткова – в червні, липні. У додатковій сесії тестування зможуть узяти участь ті вступники, які з поважних причин не пройшли тестування під час основної сесії. Чи буде організовано спеціальну сесію цього року, поки що невідомо.

Реєстрація на НМТ, як і у минулому році, буде безпаперовою та проходитиме у квітні. У травні кожен учасник повинен буде підтвердити свою участь у НМТ та остаточний вибір місця проведення тестування. Вступники матимуть змогу скористатися спеціальним сервісом на сайті Українського центру оцінювання якості освіти, де будуть докладно описані усі етапи реєстрації.

Цього року при вступі до закладів вищої освіти можна подавати як результати НМТ 2022, 2023 років, так і скористатися результатами ЗНО 2020, 2021 років.

Основним нововведенням можна вважати вдосконалення моделі НМТ, яка полягає у зміні переліку обов'язкових предметів та уведення можливості абітурієнтам обрати третій предмет на вибір. До обов'язкового блоку цього року увійшли українська мова та математика, а історію України, в результаті громадського обговорення та з огляду на безпекову ситуацію, було вилучено.

За словами Тетяни Вакуленко, – заступниці директора Українського центру оцінювання якості освіти, – рішення про два обов'язкові предмети, серед яких немає історії України, є надзвичайно складним. Разом із тим, саме **українська мова та математика мають найвищу прогностичну валідність**, тобто вони найкращим чином визначають потенційну успішність абітурієнта під час вступу до закладу вищої освіти.

У процесі обговорення моделі вступу постійно точилися дискусії щодо обов'язковості історії України, адже ніхто не може підважити важливість цього предмета для громадян України, майбутніх вступників. Освітня, управлінська наполягали на моделі вступної кампанії, яка передбачала три обов'язкові предмети й один – на вибір вступника. Водночас такий підхід передбачав би або проходження всіх блоків НМТ учасниками в один день, або проходження оцінювань у два дні. Минулого року тестові форми були недостатньо довгими, це не дозволило талановитим вступникам показати свої навчальні досягнення. **Цього року принциповим рішенням було збільшити кількість завдань у тестах.** Завдання з трьох блоків НМТ учасники будуть виконувати 180 хвилин, тобто приблизно по 60 хвилин кожний блок, при цьому час вони будуть розподіляти самостійно. Це адекватна тривалість тестування, яка, з одного боку, дозволить якнайкраще розділити вступників, а з другого – не буде непосильним викликом для учасників оцінювання. За умови включення до НМТ чотирьох блоків тривалість тесту була б довшою, що стало б доволі серйозним психологічним випробуванням для абітурієнтів. Проведення тестів у два дні також розглядалося, але тут до уваги важливо взяти те, що збільшення кількості днів оцінювань суттєво впливає на зростання ризиків безпекових. **Безпека учнів, вступників, студентів,**

педагогів була, є і буде пріоритетом для освітян під час вибору тих чи інших варіантів дій. Саме ці чинники було взято до уваги, коли ухвалювалося рішення про обов'язкові предмети НМТ.

Предмет, тестування з якого вступник бажатиме пройти на вибір, а це – **історія України, одна з іноземних мов (англійська, німецька, французька або іспанська), біологія, хімія та фізика**, він зазначатиме під час реєстрації для участі в НМТ. Потреба включення до блоків НМТ предметів на вибір вступника є очевидною, так як важливим є врахування індивідуальних інтересів абітурієнтів при виборі спеціальності для вступу до закладів вищої освіти.

Безперечно, усе, що викладено у програмі ЗНО, буде застосовано в тестах НМТ, разом із тим, цього року збільшено кількість тестових завдань. Якщо минулого року ця кількість була фіксована, тобто 60 завдань (20 з кожного предмету), то у тесті 2023 року кількість залежатиме від предметів за вибором.

Під час вступної кампанії 2023 року для всіх предметів НМТ буде підвищено прохідні бали, які необхідно набрати учасникам тестування для отримання позитивного результату. Так, для отримання можливості брати участь у конкурсному відборі до закладів вищої освіти, вступнику необхідно набрати цього року не менше 10% від загальної кількості тестових балів за виконання кожного з трьох блоків НМТ.

Отже, зважаючи на характеристики тестів, що будуть застосовані в 2023 році, учасникам тестування для отримання мінімальних 100 балів за двохсотбальною шкалою з української мови необхідно буде набрати 5 тестових балів (з 45 можливих), з математики – 4 бали (з 32 можливих), з історії України – 6 тестових балів (з 54 можливих), з біології – 5 балів (з 46 можливих), з фізики (з 32 можливих), з хімії (з 40 можливих) та іноземних мов (з 32 можливих балів) – мінімальна кількість балів складатиме 4 тестових бали.

У 2022 році для отримання результату за шкалою 100-200 учаснику достатньо було набрати хоча б 1 тестовий бал з кожного предметного блоку.

Для того, щоб максимально охопити формат завдань, які були притаманні системі ЗНО, цього року Українським центром оцінювання якості освіти буде доопрацьовано саму тестову платформу та зазнає змін і сама структура тесту.

Так, у НМТ з математики буде використано завдання з короткою відкритою відповіддю. Як і минулого року, під час роботи з тестами з математики вступники зможуть користуватися довідковими матеріалами.

Схожою до структури тесту з математики буде структура завдань з фізики та хімії. У тесті з історії України з'являться завдання на встановлення відповідності та завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів. При цьому тематика завдань з історії України значно буде розширена: цього року вони охоплюватимуть другу половину XVI – початок XXI століття, тобто перевірятиметься матеріал, вивчений у 8-11-х класах.

Завдання з біології та іноземної мови мають свої особливості та специфіку. Так, у тесті з біології передбачено завдання із вибором трьох відповідей із трьох груп запропонованих варіантів, а з іноземної мови – на заповнення пропусків у тексті та без завдань з відкритою формою відповіді,

аудіювання (розуміння мови на слух).

Український центр оцінювання якості освіти не пізніше травня 2023 року підготує та надасть у загальний доступ демонстраційний варіант НМТ з усіх навчальних предметів, з яких можна проходити тестування. Використовуючи онлайн тестувальник Львівського регіонального центру оцінювання якості освіти, можна наживо пройти тест, ознайомитись із форматом завдань, їхньою складністю, зрозуміти, як розподілити свій час, і побачити результат.

Отже, комп'ютерне оцінювання, яке вже другий рік поспіль оцінює здібності вступників, може стати повноцінним зовнішнім незалежним оцінюванням із своїми вагомими перевагами. Тому пілотований і апробований у 2022 році національний мультипредметний тест став надійним інструментом відбору абітурієнтів до закладів вищої освіти, а, головне, забезпечив максимально можливу безпеку складову оцінювання.

Г. БРАТКОВА

СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)

Одним із пріоритетів державної політики та безпеки України є національно-патріотичне виховання. В умовах воєнного стану виховний процес набуває вагомих ознак національного характеру. На сучасному етапі, виникає нагальна потреба посилення національно-патріотичного виховання молоді на основі національних та європейських цінностей.

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації від 12.09.2022 № 102-ОД «Про проведення регіональних моніторингових досліджень у 2022-2023 навчальному році» у листопаді 2022 року було проведено моніторингове дослідження стану організації національно-патріотичного виховання в закладах освіти Сумської області.

Метою дослідження було отримання інформації про стан організації та результативності виховної роботи з питань національно-патріотичного виховання в закладах освіти.

Дослідження проводилось методом анкетування заступників директора з виховної роботи, учителів, учнів закладів освіти, які навчаються в 5-6-х та 10-11-х класах, батьків.

Моніторинг був проведений у восьми закладах загальної середньої освіти Сумської області. У дослідженні брали участь 490 респондентів. Окрім одного заступника директора з кожного закладу освіти, на питання анкет відповіли 88 учителів, 156 учнів 5-6-х класів, 140 учнів 10-11-х класів, 98 батьків.